

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 15 czerwca 2011 r.

**Pan
Grzegorz Kłaczek
Dyrektor
Szkoły Podstawowej nr 2
im. Jana Pawła II
w Radzionkowie**

LKA-4101-04-03/2011/P/11/071

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę Szkoły Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Radzionkowie (zwanej dalej „Szkołą”) w zakresie nadzoru pedagogicznego, sprawowanego przez Dyrektora Szkoły w latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011 (I semestr).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 2 czerwca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Szkoły w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, przygotowanie przez Dyrektora Szkoły planów nadzoru pedagogicznego.

Stosownie do wymogów § 7 ust. 1 rozporządzenia z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie *szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego (...)*² oraz § 21 ust. 1 i § 26 pkt 2

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie *szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz* (Dz.U. Nr 235, poz. 1703), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego”. Rozporządzenie to obowiązywało w roku szkolnym 2008/2009 i zostało uchylone z dniem 24 sierpnia 2009 r.

rozporządzenia z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego³, Dyrektor Szkoły opracował i przedstawił radzie pedagogicznej w wymaganych terminach plany nadzoru pedagogicznego na poszczególne lata szkolne. Planu na rok 2008/2009 Dyrektor nie przedstawił jednak radzie rodziców, pomimo wymogu, określonego w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego.

Plany nadzoru pedagogicznego sporządzono z naruszeniem obowiązujących wymogów. Opracowany przez Dyrektora Szkoły plan na rok 2008/2009 nie uwzględniał planu nadzoru pedagogicznego na ten rok przedstawionego przez Śląskiego Kuratora Oświaty w Katowicach i wyników nadzoru pedagogicznego z lat poprzednich (wymaganych zgodnie z § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego), nie zawierał planu hospitacji (§ 7 ust. 3 pkt 2 ww. rozporządzenia), który opracowano jako odrębny dokument, a w tematyce szkoleń dla nauczycieli nie uwzględniono wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego w poprzednim roku szkolnym (§ 7 ust. 3 pkt 3). W opracowanych przez Dyrektora Szkoły planach nadzoru pedagogicznego na lata 2009/2010 i 2010/2011 nie zawarto natomiast celów zaplanowanych ewaluacji wewnętrznych (określono jedynie ich przedmiot i harmonogram), pomimo wymogu wynikającego z § 21 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

W pozostałym zakresie plany nadzoru pedagogicznego spełniały wymogi określone w ww. rozporządzeniach. NIK zwraca ponadto uwagę, że w preambułach uchwał rady pedagogicznej Szkoły, zatwierdzających te plany, błędnie przywoływano przepisy nieobowiązujących rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej i Sportu.

2. NIK ocenia pozytywnie sprawowanie nadzoru pedagogicznego przez Dyrektora Szkoły.

Nadzór pedagogiczny sprawowano przez wykonywanie zadań i czynności określonych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴. W roku szkolnym 2008/2009 Dyrektor Szkoły prowadził działalność diagnostyczno-oceniającą (w tym przeprowadził 20 hospitacji oraz badał wybrane zakresy działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej) i działalność wspomagającą (w tym m.in. 19 szkoleń i porad oraz przekazywanie informacji o aktualnych problemach oświatowych i przepisach prawa), co było zgodne z przepisami § 2 i § 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego”. Rozporządzenie to obowiązywało w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011.

⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

sprawowania nadzoru pedagogicznego. W latach 2009/2010 i 2010/2011 (I semestr) nadzór pedagogiczny sprawowano w trybie planowych i doraźnych działań, poprzez przeprowadzenie dwóch ewaluacji wewnętrznych oraz kontrole przestrzegania prawa przez nauczycieli i wspomaganie ich w realizacji zadań, co było zgodne z § 3 i § 6 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Stosownie do wymogów art. 40 ust. 7 ww. ustawy o systemie oświaty, Dyrektor Szkoły przedstawiał radzie pedagogicznej, dwa razy w roku szkolnym, wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz informacje o działalności Szkoły. W Szkole analizowano także wyniki egzaminów zewnętrznych.

NIK zwraca uwagę, że układu i treści sporządzanych przez Dyrektora Szkoły sprawozdań z realizacji nadzoru pedagogicznego w latach 2009/2010 i 2010/2011 (I semestr) nie dostosowano do form tego nadzoru, określonych w § 6 obowiązującego od listopada 2009 r. rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, skutkiem czego sprawozdania te nie przedstawiały w sposób pełny i czytelny działań podejmowanych w jego ramach.

3. NIK ocenia pozytywnie działalność Szkoły w wybranych obszarach podlegających nadzorowi pedagogicznemu, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Zatrudnieni w Szkole nauczyciele posiadali kwalifikacje niezbędne do zajmowania stanowiska nauczyciela danego przedmiotu i wykonywania innych zajęć (bibliotekarz, pedagog, logopeda, wychowawca świetlicy), stosownie do wymogów rozporządzenia z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (...)⁵. Dyrektor Szkoły i jego zastępca posiadali natomiast kwalifikacje niezbędne do sprawowania nadzoru pedagogicznego, o których mowa w rozporządzeniu z dnia 27 października 2009 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora (...)⁶. Nauczyciele dyplomowani stanowili 60,7 % wszystkich nauczycieli zatrudnionych w Szkole na koniec I semestru roku szkolnego 2010/2011 (17 spośród 28).

Stosownie do przepisów § 3 ust. 4 rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania (...)⁷, zasady i tryb oceniania uczniów Szkoły określono w jej statucie, w rozdziale dotyczącym wewnątrzszkolnego systemu oceniania (WSO). Na

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 50, poz. 400).

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 października 2009 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze w poszczególnych typach publicznych szkół i rodzajach publicznych placówek (Dz. U. Nr 184, poz. 1436).

⁷ Dz. U. Nr 83, poz. 562, ze zm.

podstawie zapisów dokumentacji szkolnej ustalono, że zgodnie z § 4 ust. 1-2 tego rozporządzenia, nauczyciele i wychowawcy klas informowali uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach przyjętego systemu oceniania osiągnięć edukacyjnych i zachowania uczniów. Potwierdziły to także wyniki ankiety przeprowadzonej wśród uczniów klas szóstych. Prawie wszyscy ankietowani (88 % - 98 %) stwierdzili, że zapoznano ich z obowiązującymi w Szkole zasadami oceniania, w tym w zakresie poszczególnych przedmiotów. Zdecydowana większość ankietowanych (75 % - 94 %) potwierdziła również, że nauczyciele przestrzegali zasad ustalonych w WSO. W Statucie określono również tryb odwołania od ustalonych ocen i formy sprawdzania jego zasadności. W trakcie kontroli NIK uzupełniono zapisy WSO o możliwość jego ewaluacji na wniosek Dyrektora lub rady pedagogicznej.

Stosownie do wymogów określonych w § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia, nauczyciele dostosowali wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów, u których stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie szkolnym wymaganiom edukacyjnym, określonym w WSO.

W okresie objętym kontrolą Szkoła realizowała Szkolny Program Profilaktyczny (SPP), współpracowała z policją w zakresie profilaktyki zagrożeń, a także opracowała i wdrożyła procedury postępowania w sytuacjach trudnych i kryzysowych. Z przeprowadzonej wśród uczniów klas szóstych ankiety, dotyczącej zagrożeń występujących w Szkole, wynika, że SPP skutecznie przeciwdziałał występowaniu na terenie Szkoły zjawisk patologicznych, a Dyrekcja Szkoły posiadała prawidłowe rozeznanie co do skali i struktury zagrożeń oraz trafnie zaplanowała zadania ujęte w SPP. Przeważająca część uczniów (ponad 85 %) dobrze oceniła atmosferę w klasie i szkole oraz stosunek nauczycieli do uczniów i poczucie więzi ze Szkołą. Pozytywnie oceniono także rolę nauczycieli w zakresie przeciwdziałania patologiom oraz atrakcyjność i przydatność szkolnych zajęć profilaktycznych.

Dyrektor Szkoły nie zapewnił spełnienia wszystkich wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w *sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*⁸. W pomieszczeniach szkoły nie zapewniono uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych (wymóg określony w § 4a), pracowni komputerowej nie wyposażono w krzesła obrotowe, dostosowane do wymagań ergonomii (§ 9 ust. 2),

⁸ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, ze zm.

a otwartej przestrzeni pomiędzy biegami schodów nie zabezpieczono siatką lub w inny skuteczny sposób (§ 16 ust. 2). Jako przyczynę powyższych nieprawidłowości Dyrektor Szkoły podał ograniczone środki finansowe przekazywane na działalność Szkoły. W pozostałym zakresie nie stwierdzono naruszeń warunków bezpiecznego i higienicznego pobytu w Szkole.

Stosownie do przepisów § 3a ust. 1, § 4 ust. 1, § 13 i § 18 rozporządzenia z dnia 19 lutego 2002 r. w *sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania (...)*⁹, Szkoła prowadziła księgę ewidencji dzieci zamieszkałych w obwodzie Szkoły oraz podlegających obowiązkowi przedszkolnemu (o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o systemie oświaty) i szkolnemu, księgę uczniów, księgi arkuszy ocen, a także dzienniki pedagoga i logopedy szkolnego. W prowadzonej dokumentacji stwierdzono jednak następujące nieprawidłowości i uchybienia:

- księga ewidencji dzieci, zamieszkałych w obwodzie Szkoły, nie zawierała informacji o spełnianiu przez dziecko obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, tj. obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolu albo w oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej, co było wymagane zgodnie z § 3a ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia,
- księga uczniów (w wersji prowadzonej w latach 2008/2009 i 2009/2010) nie zawierała numeru PESEL uczniów i nazwisk rodziców, tj. elementów wymaganych zgodnie z § 4 ust. 2 tego rozporządzenia,
- sprostowania błędów i omyłek w księdze uczniów i dzienniku pedagoga dokonywano poprzez zamalowanie korektorem lub zaklejanie dotychczasowych zapisów papierem z naniesionymi poprawkami, co było niezgodne z § 22 ust. 3 ww. rozporządzenia, który stanowi, że sprostowania dokonuje się przez skreślenie kolorem czerwonym nieprawidłowych wyrazów i czytelne wpisanie tym kolorem nad skreślonymi wyrazami właściwych danych oraz wpisanie daty i złożenie czytelnego podpisu przez osobę dokonującą sprostowania¹⁰.

Przyczyną nieprawidłowości w zakresie prowadzenia księgi ewidencji dzieci i księgi uczniów było stosowanie niewłaściwych wzorów tych dokumentów, opracowanych na podstawie nieobowiązujących przepisów. W pozostałym zakresie powyższą dokumentację prowadzono zgodnie z zasadami, określonymi w ww. rozporządzeniu (w zakresie arkuszy

⁹ Dz. U. Nr 23, poz. 225, ze zm.

¹⁰ Nieprawidłowe sprostowania, a także nieprawidłowości dotyczące prowadzenia arkuszy ocen były przedmiotem uwag Kuratorium Oświaty w Katowicach, zawartych w protokole kontroli przeprowadzonej w Szkole w kwietniu 2010 r.

ocen – od roku szkolnego 2010/2011, tj. po ujawnieniu nieprawidłowości w tym zakresie przez kontrolę Kuratorium Oświaty w Katowicach).

Postanowienia statutu Szkoły, obowiązującego w trakcie kontroli NIK, były zgodne (z poniższym wyjątkiem) z przepisami ramowego statutu publicznej szkoły podstawowej, określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w *sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół*¹¹. W uchwalonym przez Radę Pedagogiczną Szkoły statucie nie określono jedynie organizacji współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc dzieciom i rodzicom, co było wymagane zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 9 ww. załącznika. Nieprawidłowość ta była już przedmiotem uwag i wniosków NIK po kontrolach w 2006 r. i 2008 r. Informując o realizacji wyników tej ostatniej kontroli, Dyrektor Szkoły podał, że do statutu wprowadzono stosowne postanowienia. Wyjaśniając przyczyny podania nierzetelnej informacji, Dyrektor podał, że statut faktycznie znowelizowano, ale dokonana zmiana nie znalazła się w jego treści z powodu błędu technicznego (w trakcie kontroli brakujące postanowienia wprowadzono do statutu Szkoły).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Zapewnienie opracowywania planów nadzoru pedagogicznego w sposób określony w obowiązujących przepisach.**
- 2. Poprawę warunków bezpiecznego i higienicznego pobytu w Szkole, poprzez zapewnienie uczniom możliwości pozostawienia w pomieszczeniach części podręczników i przyborów szkolnych, wyposażenie pracowni komputerowej w krzesła dostosowane do wymagań ergonomii oraz zabezpieczenie otwartej przestrzeni pomiędzy biegami schodów.**
- 3. Zapewnienie prawidłowego prowadzenia dokumentacji szkolnej, w tym księgi ewidencji dzieci zamieszkałych w obwodzie szkoły i podlegających obowiązkowi szkolnemu, księgi uczniów oraz dziennika pedagoga.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

¹¹ Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o *NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o *NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.